

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrť leta 1 gold. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrť leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 26. aprila 1882.

Obseg: Štipendije za učence kmetijstva. — Gospodarjem šmarijske okolice v prevdarek. — O zavarovanji živine. — Občni zbor kranjske kmetijske družbe dne 23. nov. 1881. (Dal.) — Čebelarjem našim. — Narodno-glasbene stvari. — Slovensko slovstvo. — Anton Alojzij Wolf, knezoškof ljubljanski. (Dalje.) — Popotne črtice. (Dalje.) — Upor v spodnji Dalmaciji (to je, v Krivošiji), Hercegovini in Bosni. (Dalje.) — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.

Štipendije za učence kmetijstva.

C. kr. ministerstvo kmetijstva je na kmetijski šoli „Francisco-Josefinum“ v Mödlingu poleg Dunaja dovolilo za triletni tečaj (to je, za leto 1882/83, 1883/84 in 1884/85) dve štipendiji po 250 gold. za vsako leto.

Dobiti jo utegne mladeneĉ, ki je 1) vsaj 16 let star, 2) z dobrim vspehom dovršil 4 leta gimnazije ali realke, in 3) ki priloži pišmo, s katerim stariši ali varuh izpriĉajo, da nimajo nič zoper to, da prošnjik stopi v to šolo. V posebno podporo prošnji služi to, ĉe si je mladeneĉ uže dejansko kaj kmetijskih vednosti pridobil.

Prošnje z dotiĉnimi dokladami se imajo zadnji ĉas do 31. avgusta t. l. vložiti pri direkciji šole „Francisco-Josefinum“ v Mödlingu, kjer se tudi program te šole dobiva. Štipendisti niso šolnine oproščeni.

Gospodarjem šmarijske okolice v prevdarek.*)

Veĉ kakor dve sto oralov senoŹeti leŹi poleg potoka „Brega“. Po strugi z biĉjem zarašĉeni išĉe si voda po obširnih ovinkih odtoka, ter moĉi ves ta svet tako, da vse te senoŹeti mnogokrat košnje ne splaĉajo.

Vse zlo izvira pa od tod, da posestnik teh krajev za ta svet še dosti ne mara, kajti veĉinom se te senoŹeti vsako leto v posestvu spreminjajo in vsak gleda le na to, da deleŹ kolikor mogoĉe v živ pokosí, zboljšanje pripušĉa pa boŹji previdnosti.

Nekateri previdni posestniki pogodili so se s sosedí, da imajo zdaj lastne prostore. Izprevideli so, da ta svet zaradi preobíle stojeĉe vode ne obrodi družega, kakor biĉ in loĉ, veĉina površja pa gola leŹi. Da bi ta svet izvišali in zboljšali, napeljavati so jeli nekateri prst.

Tako delo je sila zamudno in drago, namen se pa Ź njim le deloma doseŹe, ker se napeljana površna prst kmalu gnojine iznebi, voda pa zaradi bolj in bolj zarašĉene struge vedno višje stopa. Te senoŹeti dale bi se pa s primeroma malimi stroški stalno zboljšati, ako bi se struga „Brega“, ki meri kakih (2000 seŹ.) 4000 metrov na dolŹino, potrebila in uravnala (regulirala), kajti prvi gnoj moĉvirkatemu svetu je osuševanje.

Naredilo bi se to tako, da bi se graben (jarek) po stari strugi zaĉenši pri izlivu pod Slivnico vsaj 2.5 m. širok, 1.6 m. globok, v dnu pa 0.5 m. širok skopal. Od izliva pod Slivnico do Sela pada ta potok nad 2 m., kar gotovo na omenjeno dolŹino zadostuje, da se vsa škodljiva podzemeljska voda odpelje. Le o povodnjih bi tod voda stala, a po navadi le zgodaj v spomlad ali pozno v jesen velike vode nastopajo, katere senoŹetim ne škodujejo, ampak le koristijo, kajti k tlam padajoĉi kališ senoŹeti le gnoji. Živa voda travam ni v kvaru, ako jih ne dolgo ĉasa in na tancem pokriva, le stojeĉa voda jim škoduje.

Stroški za kopanje, ter da se jezovi od robu jarka odmeĉejo, bi ne bili veliki. Ako raĉunimo na meter jarka 20 kr., stalo bi celo delo blizo 1000 gold., razdelili bi se stroški na oral 5 gold., gotovo mala svota, ako se pomisli, da bi senoŹeti potem trikrat veĉ in samo sladko travo obrodile. Na oral pridelala se sedaj povpreĉno komaj 5 do 8 centov sena, ki se po 50 krajc. proda, dostikrat je pa senó tudi tako slabo, da še za krmo ni ter se za steljo vporabi. Ako bi se pa senoŹeti osušile, pridelalo bi se gotovo trikrat toliko, pa ne kislega, ampak dobrega sena, ki bi bilo gotovo še enkrat toliko vredno, kakor sedaj.

Da bi se pa ta svet v bodoĉe tudi boljše obdeloval, treba bi bilo, da se vsakoletna menjitev s senoŹeti v posestvu preneha, ter se ves ta svet med posamezne posestnike razdelí, kar bi cesarski zemljemerec, ako se stvar na pravem mestu naznani, gotovo brezplaĉno naredil.

Ako bi se vse po tem nasvetu izvršilo, ne bil bi ta z biĉjem zarašĉeni svet kraj pustote, temuĉ bil bi vir blagostanja vseh posestnikov, kajti vsak bi potem lahko veĉ živinĉet in boljše redil, veĉ gnoja si pridobil ter tudi na polji veĉ pridelal kakor sedaj.

E. Kramar.

O zavarovanji živine.

Spisal Ivan Arh.

„Laibacherica“ prinesla je v št. 71. in 72. ĉlanek o tem predmetu. Pisatelj povdarja vaŹnost zavarovanja živine, in pride do sklepa, da bi svrhi, ki jo ima doseĉi zavarovanje, najolje sluŹila zavarovalnica, raztezajoĉa se ĉez vse kronovine zatoĉnega dela našega cesarstva. On nam tudi pové, da nameravajo merodajni krogi s pripomoĉjo visoke vlade tak zavod ustanoviti

*) Iz kmetijskega predavanja v Šmariji 16. t. m.